

11.03.2023

Den italienske venstrefløjs nye frontfigur har en stærk, progressiv profil. Det kan blive hendes akilleshæl

Italien har fået en ny oppositionsleder, der skal forene venstrefløjen, holde på midtervælgerne og undgå, at hendes progressive platform bliver en politisk akilleshæl. Ingen let opgave.

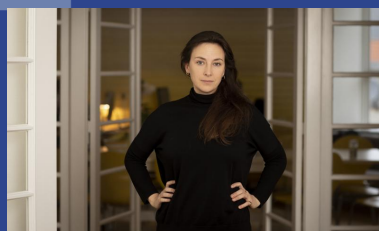
Skrevet af

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

Kontakt

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

Hun er ung kvinde, ikke-mor, af jødisk oprindelse og LGBT+-aktivist. Elly Schlein, den nye formand for de italienske socialdemokrater i Partito Democratico (PD), har også en international baggrund – født i Schweiz, med en amerikansk far og italiensk mor – ligesom hun har boet i USA og været aktiv i Barack Obamas præsidentkampagne.

Kontrasten til den nationalkonservative premierminister Giorgia Meloni fra det stærkt højreorienterede Italiens Brødre kunne med andre ord dårligt være større. Og det bliver med stor sandsynlighed 37-årige Schlein, der skal kæmpe med Meloni om regeringsmagten, når Italien næste gang går til valg.

At valget kan komme til at stå mellem to kvinder, er i sig selv en illustration af, hvordan de politiske hegnspele i Italien har flyttet sig. Men med socialdemokraternes valg af Schlein er der også en risiko for, at identitetspolitik bliver et afgørende tema ved næste valg, og det er ikke sikkert, at det er til Schleins og venstrefløjens fordel.

Valgt ved et eksperiment

Italien har ry for at være Europas politiske laboratorium, og det var også et politisk eksperiment, der sikrede Schlein sejren. For første gang i Partito Democraticos historie blev formanden valgt ved et åbent valg, hvor vælgere uden for partiet deltog. Forud for den åbne valgrunde kunne partiets medlemmer pege på deres foretrukne kandidat. Blandt medlemmerne tabte Schlein til favoritten Stefano Bonaccini, som fik lidt over 50 procent af stemmerne, mens Schlein fik 35 procent. At hun alligevel kunne vinde den åbne valgrunde, handler ikke bare om hendes evne til at mobilisere unge centrum-venstrevælgere, der ikke er medlemmer af PD. Det handler også om hendes evne til at tiltrække vælgere fra andre partier.

Schlein er blevet sammenlignet med Jeremy Corbyn fra britiske Labour. Fælles for de to er, at de som outsiderkandidater fra venstrefløjens indtog formandsposten i et traditionelt midterparti. Men de har også det til fælles, at deres sejre er et resultat af nye valgprocedurer. I 2015 havde Corbyn Labours parlamentariske gruppe imod sig, og hans sejr var kun mulig, fordi partiet i 2014 gav medlemmer og støtter mere at skulle have sagt i formandsvalget. Begge valg understreger, hvordan appetitten på radikale ideer er større ude blandt græsrodderne end inden for partiorganisationen. Valget af Schlein understreger også, hvordan der på den italienske venstrefløj er en lyst til at gøre op med det etablerede system og med socialdemokraternes selvfortælling som et parti for den brede midte.

Skal indgå alliancer på venstrefløjen

Dette bliver en udfordring for Schlein, som kan få svært ved at holde sammen på PD, hvis hun holder fast i et markant venstreorienteret program. Schleins opgave bliver at overbevise hendes vælgere om, at hun kan honorere det mandat til radikale ændringer, hun har fået, uden at splitte partiet ad.

Det italienske valgsystem favoriserer politiske alliancer, og Schlein kan kun lykkes, hvis hun formår at konsolidere venstrefløjen. Hendes politiske succes er derfor i høj grad afhængig af, hvorvidt hun kan etablere en stabil alliance med den politisk svært definerbare Femstjernebevægelse forud for næste valg. PD og Femstjernebevægelsen har tidligere indgået i et samarbejde, som imidlertid brød sammen, da Femstjernebevægelsen trak deres støtte til den tidligere premierminister Mario Draghis regering.

De to partier vil kunne finde fælles fodslag i deres forsvar for et mere radikalt demokrati og bekæmpelsen af fascistiske tendenser i italiensk politik. Ud over et fælles fokus på klima- og miljøområdet vil de også kunne finde hinanden i dele af den økonomiske politik, særligt når det gælder eksperimenter med eksempelvis borgerløn.

Men et ryk til venstre og en tættere alliance med Femstjernebevægelsen kan give Schlein udfordringer internt i det socialdemokratiske parti. Schlein har tidligere været på kollisionskurs med PD's officielle linje og brød med partiet, fordi hun var imod den tidligere premierminister Matteo Renzis arbejdsmarkedsreformer. Hun vendte først tilbage til partiet få måneder før formandskabsvalget og kæmper stadig med at vinde fodfæste internt i PD. Og det kan blive en udfordring, når hun samtidig skal styrke båndet til Femstjernebevægelsen.

Udfordringer i vente

For Schlein er den vigtigste opgave at få konsolideret opbakningen til hendes lederskab i PD og få samlet venstrefløjen. For Giorgia Meloni er opgaven, ud over at holde sammen på koalitionsregeringen, at udstille Schleins svagheder, både på nationalt og europæisk plan.

Schlein er selverklæret pacifist og har været vag i sin retorik, hvad angår Europas militære støtte til Ukraine. Det har fået flere til at frygte, at hun vil trække PD i en

mere kritisk retning, når det gælder opbakningen til Ukraine. I så fald kan Meloni få svært ved at finde flertal i parlamentet til sin Ukraine-politik, hvilket i sidste ende kan underminere den europæiske enighed om fortsat at levere våben til ukrainerne.

Men selv hvis PD fortsat vil bakke op om EU's våbenleverancer, vil Meloni udnytte Schleins bejl til Femstjernebevægelsen, der tidligere har været kritisk over for våbenstøtten, og bruge det til at cementere sin egen position som den eneste italienske politiske figur, Europa kan stole på i Ukraine-spørgsmålet.

I sin sejrstale gentog Schlein kampagneløfterne: Hun vil kæmpe imod politisk og økonomisk marginalisering af de fattigste, hun vil gøre en ende på usikre ansættelser, styrke den offentlige uddannelse og sætte en stopper for privatisering af sundhed.

På trods af vægtningen af sociale og økonomiske temaer i sit program risikerer Schlein dog, at det bliver identitetspolitikken, der kommer i fokus. Under valgkampen i 2022 promoverede Meloni sig som kvinde, mor og kristen, og hun vil have interesse i at udstille Schlein som en international og overuddannet kandidat, der er ude af trit med, hvad der rører sig i det italienske samfund. Hendes lave opbakning i Syditalien ved formandsvalget indikerer også, at hun har svært ved at få fat i netop de vælgere, der er vigtige for socialdemokraterne, hvis de skal vinde magten tilbage fra højrefløjen.

Partilederen – der for nylig understregede behovet for »feministisk lederskab« i Italien – risikerer at blive tvunget ud i en slags kulturkrig, hvor højrefløjen vil understrege, hvor langt hun ligger fra den italienske gennemsnitsvælger, særligt i synet på identitetspolitikken.

Modstandere anklager allerede Schlein for aldrig at have været i kontakt med de mennesker, hvis liv hun ønsker at forbedre, og de progressive idealer, hun står for, risikerer at blive hendes politiske akilleshæl.